

SLOVENSKI NAROD

UREDNIŠTVO IN UPRAVA: LJUBLJANA, PUČKOVA ULICA 6 — TELEFON: 21-22, 21-23, 21-24, 21-25 in 21-26 — Zbirna ura dan opušča — Mesto o naročninah 21-28
REKLAJNO ZASTOPSTVO na oglaševanje in izdajanje štampa in izdajanje tiskov
UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A. MILANO
CONCERNARIA ESCLUSIVA per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A. MILANO.

Žilav odpor na Siciliji

Obširne izgube sovražnika — Obsejna bombardiranja sovražnega ladjevja

Glavni stan italijanskih Oboroženih sil je objavil 22. julija naslednje št. 1153 vojno poročilo:

Na Siciliji je sovražnik v srednjem in vzhodnem delu fronte razvil akcije pehote in oklopnih voz, katerim so se osne sile žilavo upirale ter prizadele napadajočim enotam obširne izgube ljudi in vojnih sredstev.

Ob južnih obalah Sicilije so naša torpedna letala zadela 7 velikih parnikov, katerih eden je eksplodiral, ena cisterna ladja je bila potopljena, 6 trgovskih parnikov pa poškodovanih. To so izvršili naši bombniki v zalivu mesta Augusta.

Ponoči na 16. t. m. je naša podmornica napadla na širokem morju pri Siracuzi plovec pomorskega oddelka sestavljen iz dveh velikih enot in mnogo torpedov. Zadela je z dvema torpedoma eno izmed večjih enot. Grosseto, Neapoli, Salerno in Cagliari je bombardiralo angleško-ameriško letalstvo. Škoda je majhna.

Blizu Salerno so sovražna letala obšla ljevala vlak, ki je vozil vojne ujetnike. Obračun baterije so zble eno letalo p. Milisu in neko drugo pri Ussello (Sardinija). Italijanski nočni lovci so sestrelili 3 letala. Davi v prvih jutranjih urah je nemški letalo pokončalo en britanski bombnik, ki je skušal s strojno oborožitvijo neko talistiše v prestolnici.

Po nadaljnjih ugotovitvah znašajo žrtve napada z dne 19. t. m. v Rimu 717 mrtvih in 1599 ranjenih. Po letalskih napadih omenjenih v vojnih poročilih št. 1152/1153, so bili posledje ugotovljeni naslednji žrtve: v Crotanu 1 mrtve, 2 ranjena; Grossetu 1 mrtve, 5 ranjenih; v Salerno 1 mrtvih, 52 ranjenih (po večini vojni ujetniki).

Podmornica, ki je v noči na 16. t. m. delovala proti sovražnemu pomorskemu oddelku na širokem morju pri Siracuzi, je pod poveljstvom poročnika bojnega broda zida Turcia iz Benetk.

Iz Odredbenega lista PNF

Rim, 22. jul. s. Odredbeni list PNF objavlja:

Navedbo: Junaško so padli v borbi fašisti Antonio Peretti, zvezni podtajnik v Pesaru, Pietro Bacchi, zvezni podtajnik Gila v Fiume, Lauro Davico, zvezni inšpektor v Turinu, Antonio Paoletti, tajnik fašista v Pontefelcinu, Bruno Raicich, član direktorija GUPa v Fiume, Desio Benelli, šef oddelka GRF iz La Platane pri Fortiju, Rino Tassinari, vodja skupine fašista v Casamuru, Arturo Bernardoni, vodja skupine CRF v Carlochelu pri Stenu. Imenovanja: Za generalnega tajnika fašističnega narodnega zavoda za kulturo sem imenoval fašista Marca Comilija, direktorja kolonialne akcije, protovojne in bojovnika v italijanski vzhodni Afriki in v sedanji vojni, odlikovanega z dvema

srebrnima kolajnama in z eno bronasto za vojaško hrabrost ter z dvema svecanima pohvalama. Imenovan je na mesto fašista Giuseppeja Longa.

Imenoval sem za direktorja lista »Noi Donne« fašista Gina Cucchetti, šefa tiskovnega urada Kr. prefektore v Bologni.

Imenoval sem za tajnika GUPa v Alessandriji fašista Alfreda De Giorgisa na mesto fašista Amata Conte, za tajnika GUPa v Cuneu fašista Pietra Delfina, na mesto fašista Giorgia Bocce, ki je pod orožjem, za tajnika GUPa v Lecce fašista Giacomina Bertona na mesto fašista Tommasa Santora, za tajnika GUPa v Beneventu fašista Giuseppeja Damiana, namesto fašista Michela Portoghessa.

Odmev sestanka Duceja in Hitlerja

Ta sestanek je ponovno poudaril skupnost usode evropskih narodov in trdno odločitev za borbo do kraja

Zagreb, 22. jul. s. Zagrebški tisk komentira sestanek med Ducejem in Führerjem. Nova Hrvatska piše, da je sestanek obeh poglavarjev sil Osi v središču zanimanja evropske javnosti in nadaljuje:

V kratkem poročilu se naglašja, da sta Mussolini in Hitler obravnavala izključno vojaška vprašanja in da je bil stvarno proučen položaj tako na vzhodni fronti kakor na fronti Sredozemlja. Stvarno in temeljito je bil proučen vojaški položaj na obeh frontah, ki sta med seboj povezani. List zaključuje, da sledi po tem sestanku, da je bila ponovno poudarjena skupnost usode evropskih narodov, kakor tudi trdna odločitev za borbo do končne zmage. Za Italijo in Evropo potekajo zgodovinske ure.

Uvodnik »Hrvatskega Naroda« pravi med drugim, da je razvoj dogodkov dosegel točko, ki zahteva skrajno odločnost in za vest odgovornosti za usode Evrope. Poglavarja sil Osi sta že nestetokrat pokazala, da sta zavest in odgovornost pred vsako drugo stvarjo in da se v tem smislu usmerjajo vsi napori obeh narodov.

»Deutsche Zeitung« naglašja, da je imel sestanek predvsem resnično samo vojaški značaj, ker je bilo treba proučiti dejstva v odnosu z obupnimi napadi rdečih na fronti pri Orlu in z angloameriškim izkrcanjem na Siciliji.

Budimpešta, 22. jul. s. Sestanek med Ducejem in Führerjem je bil zabeležen v Budimpešti s posebnim zanimanjem. Listi objavljajo na prvih straneh uradno poročilo, ki kljub svoji lakoničnosti jasno kaže važnost sestanka. Poluradni »Budapesti Erdstet« naglašja, da je sestanek nov očitni dokaz zavestne odgovornosti obeh velikih poglavarjev, ki sta prevzela nalogo obrambe Evrope pred boljševizmom in imperalističnim cilji Angloameričanov. Mussolini in Hitler, piše list, sta se posvetovala, da bi se bolj ojačila obramba Evrope. Bombardiranja Rima je vsemu omikanemu svetu pokazalo, da so Anglosasi zavezniški bolj

ševskega barbarstva in da je treba zaradi tega proti njim zbrati vse dinamične sile celine. »Magyarország« piše, da sestanek med obema velikima voditeljima znova potrjuje voljo obeh velikih sil Osi po nadaljevanju vojne do kraja na vseh frontah in to v neomajnem sklepu braniti evropsko omiko pred boljševizmom in angloameriškim barbarstvom. Medtem se Italija junaško brani in se upira pritisku na Siciliji. Italijanski narod je črpal iz bombardiranja Rima novo pobudo za odpor do zmagovitega zaključka vojne.

Bukarešta, 22. jul. s. Vest o sestanku Duceja in Führerja, katero je tukajšnji tisk objavil s velikim poudarkom, opremljeno s slikama obeh poglavarjev, je vzbudila najgloblji vtis, tako v javnosti, kakor v rumunskih političnih krogih. Listi niso komentirali narave tega sestanka med Mussolinijem in Hitlerjem, pač pa so močno opozorili na vprašanje vojaškega značaja, zaradi katerih je prišlo do sestanka. List »Ordinea« piše: Ta sestanek je treba smatrati za naraven dogodek v normalnem okviru razvoja položaja. V vrsti italijansko-nemških sestankov je poročilo o večeršnjem sestanku brez dvoma najbolj lakonično, ki je bilo kdaj objavljeno. Tudi to je naravno zaradi tega, ker ima zdaj orožje večjo vrednost, besede pa manjšo.

Madrid, 22. jul. s. Sestanek Duceja in Führerja je glavni predmet tiska, ki posveča dogodek obilo prostora pod velikimi naslovi. Pripominja se, da so bila na sestanku izključena politična vprašanja, kar znači, da ni moglo misliti na mir, ne na skupen, ne na separaten mir in da se vsak poizkus Angloameričanov doseči kak uspeh v tem smislu izjalovil. Pripominjajoč, da je bil vojaški položaj proučen stvarno, piše »ABC«, da Italija popolnoma pozna težkoče borbe, ki jo čaka ter dodaja, da se bo solidarnost med sil

lami Osi gotovo nadaljevala. Vsi listi poudarjajo, da je ruska ofenziva zadržana in obramba na Siciliji se napreje kar najbolj srdito preprečuje napredovanje močnim angloameriškim silam.

Novi poveljnik Kr. karabinjerjev

Rim, 22. jul. s. Divizijski general Angelo Cerica je poklican za naslednika generala Hazona v generalnem poveljstvu Kr. karabinjerjev. General Hazon je padel kot junak ob sovražnem letalskem napadu na Rim dne 19. t. m.

General Cerica se je rodil 30. septembra 1885 v Alatriju. Pehotni podporočnik je postal leta 1906, premeščeni bil h Kr. karabinjerjem s činom poročnika leta 1912, udeležil se je vojne 1915/18 in je bil do deljen poveljstvu neke sekcije Kr. karabinjerjev. Po vojni je kot major in podpolkovnik služil v legijah Kr. karabinjerjev v Palermo, Trentu, Milanu in Livornu. Leta 1935 je napredoval v polkovnika in bil imenovan za poveljnika legije v Bariju, leta 1936 mu je bilo poverjeno poveljstvo legije Kr. karabinjerjev v Eritreji, nato pa je bil imenovan za vrhovnega poveljnika Kr. karabinjerjev v Italijanski vzhodni Afriki. Zaradi deleža v pripravi in izvedbi velikih operacij kolonialne policije si je pridobil vojni križ za vojaško hrabrost in izredno napredovanje v brigadnega generala. Leta 1940 je bil imenovan za vrhovnega poveljnika Kr. karabinjerjev v Severni Afriki ter si je pridobil hrabrost. Leta 1942 je napredoval v divizijskega generala ter je prevzel poveljstvo druge divizije Kr. karabinjerjev (Podgora) v Rimu, katero mesto zdaj zapušta, da prevzame položaj generalnega poveljnika Kr. karabinjerjev.

Italijanska akademska mladina neomajno na braniku rimske omike

Rim, 22. jul. s. Spodaj navedene univerze so poslale ministru za narodno vzgojo naslednje poslanice:

iz Rima: Profesorji in dijaki, funkcionarji, namestenci ter delavci rimske univerze, zbrani med zidovi svoje opustošene hiše obsojajo s silnim ogorčenjem barbarstvo brutalnosti, ki bi rada z železom in ognjem v naprej izvršila nameravano porušenje studija in kulture, znova potrjujejo proti vsakomur nesporno prvenstvo rimskih in katoliških načel italijanske tradicije, zahtevajo z zavestnim ponosom zase 3 civilizacije, ki so bile človeštvu v 30 stoletjih zgodovine darovane. Ogorčeno odbijajo vsako dvoumno laskanje, s katerim se napada na kakršnikoli način neomadeževano čistost narodnega dostojanstva, ponavljajo svojo vero v nepokoslivo vzvišenost duhovnih vrednot nad vsakim gnetnim nasiljem, pozdravljajo ganjeni vse tiste, ki se borijo in vztrajajo za blagor in veličino domovine in se sami obvezujejo kot italijanska mladina in bodoča generacija, da bodo ohranili nedotaknjeno in za vedno neprimerljivo bogastvo

svojega idealnega premoženja, ki ga vsebuje nasmrtno ime Rima. — Rektor De Francis.

iz Padove: Akademski zbor univerze v Padovi, odobravajoč misli in čustva, ki jih je rektor ob zaključitvi akademskega leta izrazil, znova potrjuje svoje prepričanje v slavo, utemeljeno na veri italijanskega naroda in na junaštvu njenih oboroženih sil. Italijanska univerza, ponosna ustvaritvi našega genija, katero je Italija razširila po vsem svetu, ki je bila v hudih stoletjih barbarstva učiteljica kulture in velikodušna podeljevalka omikanega dostojanstva, ki je, črpačjo iz večnih virov romanstva in katoličanstva izžarevala med ljudi splošne ideje in vrednote, ki je v bleščici dobi prepoda odkrila duha modernega človeka ter dala nezadržni zagon držnim osvoboditvam misli, ki s svojimi stolicami in tihim delom svojih znanstvenih zavodov svetlo prispeva k napredku sodobne omike, italijanska univerza, močna po tradiciji in ponosna na svoje poslanstvo, je nad slehernim napadom in slehernim grožnjo. — Rektor Carlo Anti.

Italija se bori za svoje življenje in za priznanje svojih zgodovinskih pravic

Udine, 22. jul. s. V raportu pohabljenem in vrnjenem iz ujetništva, ki je bil v nedeljo v gledališču Puccini na pobudo zveznega podtajnika, je prefekt Mosconi tudi kot svetnik združenja pohabljenecv spregovoril mogočen govor, katerega so zbrani čisto prekinili ter podčrtali z navdušenimi besedami poročilo šefa pokrajine.

Prefekt je najprvo izjavil, da s tem trenutku pohabljenec na prvem mestu, kajti vselej so zahtevali od Kralja in Duceja samo to, da bi nudili Italiji več, kar so dali. Omenil je, da je njihov zgled rodil sadove, kajti sinovi padlih in veterani zahtevajo samo to, da lahko sledijo prevzemajočemu zgledu in da gredo tudi sami v borbo. Naš Duce, on, kateremu omika vseh celin toliko dolguje, je bil od Versailles samo predmet poizkusov davljenja, posebno, ko je skušal, kjer je bil razpoložljiv prostor v Afriki, napeljati rečico svojih energij, da bi oplodile z delom novo področje sveta. Enako ravnanje je bilo z enakimi nameni po uničenju prihranjenemu nemškemu narodu, ki se je prav zaradi tega tovariško pridružil nam v boju za življenje, v katerega je bil prisiljen od prvih dni svojih dveh revolucij. Ali je bil morda zločin, da je bila zemlja iztrgana močvirju in pretvorjena v plodna polja, da je bila dana voda izsušeni Siciliji in Pugliji, da je bila izpopolnjena, kakor pri nobenem najbogatejšem narodu na svetu, naša socialna zakonodaja, da so bila preprežena s cestami deviška tla imperija, da smo v vseh dobah in po vsem svetu za blagor vseh ljudi posejali plodno seme našega dela? In to v puščavi in na afriški celini, v vsakem kotu Evrope in povsod je cvetela antična civilizacija, kjer so sledovi organizacijske in gradilne sposobnosti velike matere Rima. Poljedelski razvoj v Južni Afriki je po večini plod italijanskega dela, ki je povsod zastavilo svoje sile ob znoju in treznosti ter z nepremagljivim in požrtvovalnim duhom.

Z vsakega področja človeškega dela so nas Anglosasi z nezasišano brutalnostjo v zadnjih 20 letih pregnali. Prišlo je do tega, da so sejalci pokol med neoboroženim prebivalstvom, brž ko smo morali zahtevati pravico in kruha za naše sinove, da bi mogli živeti. Prefekt je nato omenil, da se je po zaslugi prošulega Edena pridružil zatiranju najbolj kruto zasmrnovanje naše omike. Italija je bila postavljena v isto raven z Negusovo Etiopijo. Danes smo trdo zastavili vse sile, toda borimo se goreče in z vero ter pripravljenostjo v svojo usodo, dočim je Anglija, ki je izdala stvar evropske celine, že izgubila svojo voljo, ker se je morala predati ameriškiemu objestnemu imperializmu.

Ekske. Mosconi je nato znova potrdil, da naš narod ne bo nikoli prelomil prislege, kajti nad vsem drugim je njegova čast. Pohabljenec morajo biti straže domovine, svetniki najbolj goreče vere zlasti v teh hudih trenutkih ter morajo ostati zvesti domovini in Duceju, zlasti v teh urah, ko izmerja značaj naroda in njegova prava po prvih mestih v človeški hierarhiji.

sveteni in razbremenjevalni manevri, ki se izvajajo v velikem slogu in imajo očiten namen preprečiti osredotočenje nemških čet v odseku Orta.

hiji. Odgovor na propagandne letake sovražnika, katere je fašizem takoj objavil, mora biti samo: Vztrajati! Če bi popustili, je rekel govornik, bi se v našo nesrečo Američani polastili Afrike, Evrope, Italije, spremenili bi Japonci v kolonijo, podaljšali bi roke nad Azijo. Od kod prihaja tako monstrozna tek? Resnica je ena sama: Za Američane vlada židovstvo, ki je sprožilo in ki vodi židovsko vojno. Ali ste slišali o 14 točkah nesramnega mira, ki bi ga radi diktirali sovražniki? Toda so pa še hujše stvari. Danes zatrjujejo Angličani, da Sicilijo nujno potrebujejo za varnost na Sredozemlju.

Kdo pač more dvomiti, da morda ni res da bi postali vsi zakladi naše umetnosti plen sovražnika, da bi morali odpraviti industrije, zmanjšati obdelano zemljo, odreči se kruhu ter z omejitvijo pouka ostati tudi brez duhovnega kruha, ki smo ga dajali svetu v stoletjih s tega našega polotoka?

Duce naj sprejme krik naše strasti, našega prepričanja v zmago in naše velike hvaležnosti, je zaključil Ekske. Mosconi. Prefekt, ki je večkrat prekinjen govoril v pravem dvogovoru z množico, je odredil pozdrav Kralju in Duceju, pohabljenec pa so zapeli »Giovinezza« ter vzklicali Oboroženim silam in slavnim bojevnikom Ministru tajniku Stranke in predsedniku pohabljenecv Italije sta bili poslani naslednji poslanici:

Carlo Scorza, tajnik Stranke, Rim. V Udinu, mejišču imperija, svetilniku bojevnosti, dela in najbolj italijanske vere, obnavljajo vojni pohabljenec in vrnjenec iz sovražnega ujetništva, ki so semkaj prihiteli iz vseh 172 občin pokrajine, da bi se strnili k raportu ob uri, ko sovražno barbarstvo tepta rob ljubljene domovine, predstavljajoč vsemu svetu ljubezen do Italije, podprt z voljo in duhom, ki jih je ponesla k zmagi v štirih hudih vojnah

Odgovor Rima: Živela Italija

Berlin, 22. jul. s. Rimski dopisnik »Deutsche Allgemeine Zeitung« p'še v članku z naslovom: Odgovor Rima: Živela Italija! o nedavnem bombardiranju italijanskega glavnega mesta in podčrtava naglo reakcijo rimskega ljudstva. Anglosaški teroristični napad, za katerega si je hotel Roosevelt s svojo nedavno poslanico papežu ustvariti alibi, se žigosa z žarečimi besedami. Bombardiranje dne 19. julija, piše dopisnik berlinskega lista, je bilo naperjeno proti antičnemu Rimu kakor proti krščanskemu in fašističnemu Rimu. Rim pa je dal tako zvanim »osvoboditeljem« svoj odločen odgovor: Živela Italija! Da bi živel, se bo Italija upirala do skrajnosti.

Tokio, 22. jul. s. List »Mainichi« piše v uvodu k o bombardiranju Rima in izjavlja, da je imel divji napad Angloameričanov na večno mesto samo ta uspeh, da je vzbudil ogorčenje v vsem omikanem svetu. Rim, 23. jul. s. Dokaz pravih čustev angleškega naroda glede bombardiranja Rima je vest, katero je objavil londonski list »Daily Herald«, ki ji pravi, da je neki angleški škof, ki je očitno angloameriškim oblastnikom, da so dopustili bombardiranje Rima, povzročil val ogorčenja med svojimi poslušalci.

in ki so kronala prav gotovo tudi sedanji ogromni napor, potem, ko so izkileali navzočnost padlih, ki v strnjenih legijah marširajo na čelu naše borbe in našega dela, potem, ko so naslovili drhtečo misel solidarne ganjenosti ponosnemu sicilskemu ljudstvu, ki je neukrotljivo v najhujši uri, z dušo in srcem obrnjeni k generacijam Litorija, za katere se mora veličina Italije ohraniti in povečati v vsejsej naših ljudi, prisrčno zvestobe Kralju in Cesarju ter nepreklicno popolno predanost Duceju Črnih srajc, vzklíkajoč na fronti dela in žrtve, pripravljeni, da zagrabijo za orožje: Bolje smrt kakor suženjstvo.

Podpisani pa so prefekt Mosconi, poveljnik armadnega zbora Zannini, zvezni tajnik Bortoluzzi, predsednik pohabljenecv Salciati.

Nacionalni svetnik Carlo Delcroix, predsednik pohabljenecv, Rim.

Pohabljenec, ki so pohiteli v Udine iz vseh 172 občin pokrajine, da protestirajo proti vabam in grožnjam s katerimi se namerava ukloniti Italija v trd jarem suženstva in nečasti, znova potrjujejo ob navzočnosti slavnih vrnjenecv iz sovražnega ujetništva, pri čemer brutalnosti in barbarstva, neukrotljivo voljo živih in mrtvih, da bi zmagala fašistična omika dela, tistega dela, ki so ga Italijani razskočno opravljali v vseh stoletjih, med vsemi narodi, in ki se nam povrača s pokoli in žalitvami. Vzklík Duceja: Nikoli se ne bomo uklonili, je bolj kot kdaj krik friulskih pohabljenecv, ki znova izpričujejo, pripravljeni na vsak dogodek, zvezani s slavnimi zavezniški z rimskim duhom, prisrčno zvestobe Kralju in Cesarju in zvestobo Duceju Črnih srajc, prisrčno, ki se izraža v srčnem kriku: Bolje smrt, kakor suženjstvo.

Prefekt Mosconi, poveljnik armadnega zbora Zannini, zvezni tajnik Bortoluzzi, predsednik pohabljenecv Alciati.

Dar malteškega reda prebivalstvu Rima

Rim, 22. jul. s. Ekske. veliki mojster malteškega reda princ Ludovico Chigi Albani je v imenu reda izročil guvernerju Rima 20.000 litr za prizadete ob letalskem napadu na Rim.

Potopljena ameriška podmornica

Lizbona, 22. jul. s. Uradno poročajo iz Washingtona, da je bila potopljena podmornica »Triton«, ki je izpodirala 1475 ton ter je bila oborožena s enim 76 mm topom, z eno strojnico in desettimi torpednimi cevmi ter je imela 60 moč pogodka.

Na vzhodni fronti se vrste napadi in protinapadi

Brezuspešni sovjetski sunki za prodor nemških obrambnih položajev — Zopet 163 ruskih tankov uničenih

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 22. jul. Vrhovno poveljstvo nemške vojske je objavilo danes naslednje poročilo: Sovjetske čete so nadaljevale včeraj na vsaj fronto od Azovskega morja do bojišča pri Orlu svojo brezuspešna prizadevanja, da bi prodrele nemške postojanke. Njihovi deloma s novimi silami podvrženi napadi, katerih težišča so bila pri Kulibisjevu, Izjumu, severno od Bjelegoroda in ob loku pri Orlu, so bili v odločnem obrambnem ognju in v toči bomb razbiti pred lastnimi črtami ali pa zaustavljeni v glavni bojni črti v borbi bila proti moči. Kraljevni vdorji so bili povsod takoj odstranjeni s protinapadi.

Nemška pehota se je v zadnjih hudih bojih izredno odlikovala na vseh postojankah. Predvsem zasluži omenbo sudetskoneškega 46. nemške pehotne divizije. Včeraj je bilo sestreljenih 163 sovjetskih oklopnih vozil.

Nemške pomorske enote so v noči na 21. julija obstrlejevala važna sovjetska oskrbovalna pristanišča ob vzhodni obali Azovskega morja in postojanke na fronti ob Minsu. Pri tem je bila ena sovražna ladja potopljena, druga pa zažgana. V vodah Ribiškega polotoka so nemška brza bojna letala uničila sovjetski brzi čoln. Na Siciliji je prišlo samo v vzhodnem delu do bojnega delovanja. Napad neke britanske bojne skupine je bil razbit. Sovražnik je izgubil številne ujetnike in je imel velike krvave izgube. Uničenih je bilo 15 težkih oklopnih voz in zaplenjenih nekaj topov. Pri napadu na ladjske cilje v pristanišču Augusta v noči na 21. julija so potopili nemška letala eno oboroženo ladjo

z 10.000 br. reg. tonami, poškodovala pa z bombnimi zadetki 5 nadaljnjih ladij in en čoln za izkrcavanje oklopnih voz.

Nemška podmornica je v drznem podjetju prodrla v pristanišče Siracuze in potopila ladjo za prevažanje čet z 12.000 br. reg. tonami.

Berlin, 22. jul. s. V dopolnilo današnjega poročila nemških oboroženih sil naglašja v pristojnem viru, da se polagoma pričenjajo čutili posledice izrednih izgub Sovjetov v njih presledni poletni ofenzivi v nekaterih odsekih vzhodne fronte, zlasti na glavni točki obrambne bitke nemških čet. Na jugu se je moglo ugotoviti, da napad sovražne množice postopoma izgublja na celotnosti. Operativno udejstvovanje v teku včerajšnjega dne ob Minsu in srednjem Doncu je pokazalo, da Sovjeti zaradi ogromnih žrtve ljudi in materiala ne morejo več slediti enotnim in sistematičnim smernicam v boju. Njih napadi se razpuščajo vedno bolj v bolj ali manj važne ofenzivne sunki, ki v ničemer ne spreminjajo splošnega položaja. Važno vlogo je pri vsem tem igrala taktika nemškega poveljstva, ki ne nudi sovražniku nobenega trdnega oporišča in prilagaja svojo postrojitev položaju, ki vsakokrat nastaja. Po vsem tem se lahko trdi, da so se vsi poizkusi za prodor ob Minsu in srednjem Doncu po srčnih borbah izjalovili, kakor se množinski napadi Sovjetov v odseku Orla, ki je glavni cilj sovražne poletne ofenzive, razbijajo ob srditem odporu nemških čet. Bolj kot kdaj prevladuje prepričanje, da so sovjetski napadi ob Minsu in srednjem Doncu samo la-

Krvave bitke na vzhodu

Nemški glasovi o silovitih sovjetskih napadih — Velike sovjetske izgube

Berlin, 22. julija. Sovjeti hočejo s svojimi silnimi napadi proti nemškimi položajem ob zapadnem nabrežju rek Mius in Donec nadaljevati zimsko ofenzivo, ki jo obnavljajo prav na enem odseku, kjer so imajo samo namen vezati nemške rezerve, da onemogočijo nemškemu generalnemu štabu uporabljanje jih v odseku Orlu, kjer namenjajo osredotočiti svoje največje napore za namonom, da dosežejo odločilen uspeh, ki naj bi bil v tem, da se zruši nemška zavora med Orlom in Smolenskom.

Berlinski listi izražajo različno mnenje. »D. A. Z.« piše: Četudi je akcija ob Doncu in Miusu še tako silna, je vendar sekundarne važnosti v primeri z bitko pri Orlu. Drugi listi pa menijo, da namenjajo boljševiki nadaljevati s prodornimi, ki so bile narejene po nemški protiofenzivi v februarju in marcu. Ker borbe še niso zaključene, je težko uganiti namene sovjetskega novinarstva. Zaradi tega se moramo omejiti na ugotovitve, da se vodi ta borba, ki je po svojem bistvu različna, s tako množičnimi sredstvi, kakor doslej še nikdar.

V nekem vojnem poročilu, ki je bilo danes objavljeno v »Zwölfuhrblatt« be-remu: Med 10. in 16. julijem je zbral sovražnik ob bregovih Doneca in Miusa ogromne množice oklopnih sredstev in pehote, ki so bile skrite v gozdu do noči na 17. julij. Kmalu po polnoči je priletelo nad 100 težkih bombnikov in zelo mnogo drugih oklopnih dvomotornikov razbijati naše črte, dočim je istočasno na stotine boljševiških topov obstreljevalo prednje položaje.

V zori 17. julija je pričel sovražnik s prehodom preko rek Mius in Donec. Dočim so bile njegove akcije ena boljše Miusa izvedene z razmeroma pičlimi silami, tako da so naši grenadirji lahko takoj uničevali čete, ki so prekoračile reko, so bile ob Donecu sovražnikove sile absolutno v premoči.

Kasno popoldne 17. julija so napadli nemško drugo črto, ne da bi jo mogli doseči. Zelo ostri so

bili boji v noči 18. julija. Ob zori naslednjega dne so se nemške oklopne sile spopadle v borbi, potem ko so dosegle nove položaje, ki so jih zasedli grenadirji. Prešli so v napad v smeri Doneca. Sledile so jim pehotne divizije, ki so zapustile svoje nove položaje, da gredo osvojiti stare.

Dne 18. in 19. julija so se vrstili napadi in protinapadi vzdolž obrežja reke med polji sončnic in velikimi gozdovi. To je eno izmed onih področij, ki je bilo prizorišče najbolj srditih spopadov, kar se jih je doslej razvilo na ruskih tleh. Lahko se reče, da ga ni kvadratnega metra, ki ne bi bil namočen s krvjo.

Položaj je v smislu poročila z dne 22. julija sledeč: Po večini so bili sovjetski mostobrani izločeni. Šest od osmih oklopnih brigad, ki so jih poslali boljševiki preko Doneca v prvem hipu, je bilo uničenih. Sovražnik drži v svojih rokah še nekatere mostobrane, ki jih je silovito utrdil. Proti tem položajem se usmerjajo nemški protinapadi, istočasno pa skuša sovražnik razširiti svoje mostobrane ter se zarezati v globinske položaje proti zapadu.

Glede položaja na odseku pri Orlu, ki je večje važnosti, lahko rečemo, da priznava danes boljševiki, potem ko so zatrejali, da so predvčeršnjim že prispeli tik do mesta, da so že sicer 20 km oddaljeni od mesta. Praktično pomeni to, da niso dosegli nobenih omembnih vrednih uspehov v pogledu ozemlja, saj so bili nemški zaporni položaji zmerom 20 km oddaljeni od Orla.

V Berlinu se sicer priznava, da je sovražnik na nekaterih krajih prodiral. Zaradi tega se je nemško poveljstvo moralo odločiti za metodo prožne in gibljive obrambe. To pa še ne pomeni, da bi bili prepustili sovjetom mnogo ozemlja. Sovjeti še vedno napadajo v smeri železnice Orel—Brjansk. Po poročilih lista »Völkischer Beobachter« so sovjeti izgubili 5500 tankov. Pri tem so upoštevali tudi uspehi letalstva. Nad 200.000 sovjetskih vojakov je bilo izločenih iz borbe. (»Ultimate Notice« 22. julija.)

Za dostojnost v kopališčih

Hoja v kopalnih hlačah po mestu je najstrožje prepovedana

Ljubljana, 23. julija

Mestna občina ljubljanska je tudi za javno moralo vedno storila svojo dolžnost, posebno je pa po javnih kopališčih skrbela za upoštevanje sanitarnih predpisov in tudi za čim največjo dostojnost kopalk in kopalcov. Ko je lani odprla prepotrebno ljudsko kopališče ob Spici, je takoj poskrbela tudi za uniformirano stražo, ki pazi na vsestranski red in tudi na dostojnost. Enako je mestno poglavarstvo tudi lani spet prepovedalo hojo po cestah in ulicah v sami kopalni obleki.

Ob začetku letošnje kopalne sezone je organizacija »Prerod, združenje borcev Krista-Kralja« o tej zadevi poslala mestnemu poglavarstvu utemeljeno vlogo, ki so jo podpisali tudi vsi ljubljanski župnjski uradi ter je zadevo toplo priporočila tudi škofijski ordinariatu.

»Prerod, združenje borcev Krista-Kralja« v tej vlogi izjavja, da v imenu tisočev meščanov, ki imajo čut za moralo in hojo, da se neomejenemu izživljanju stavijo meje, prosijo, naj so določena posebna kopališča za moške, posebna za ženske, ali pa, če to ni mogoče, posebni dnevi za ene, posebni za druge. To naj bi veljalo za vsa kopališča v mestu, tudi za Ilirijo, če tudi ni last mestne občine. — Po ulicah pa se sploh ne sme trpeti, da bi hodili ljudje v kopalni obleki, kakor zdaj ponekod že hodijo. Izdado naj se primerni predpisi glede reda. Obenem organizacija prosa za stalno nadzorstvo kopališč ter svoje predloge utemeljuje z ugotovitvijo: »Ako je nedostojnost svoboda, je pa dostojnost žaljena in z njo vsi, ki moralno čutijo. Narod pa hiti v moralno propast.«

Kakor rečeno in je znano tudi vsem kopalcem ter gledalcem, je mestno poglavarstvo že lansko leto pred otvoritvijo kopališč poskrbelo za policijsko stražo ter sploh vse ukrenilo za red in dostojnost, kar je mogoče. Letos je pa mestno poglavarstvo napravilo tudi table z napisom, da je hoja v samih kopalnih oblekah po cestah in ulicah najstrožje prepovedana. Uniformirana straža neprestano pazi, da zlasti gospodične niti od blizu niti od daleč v kopališča ne prihajajo več v samih

kopalnih oblekah ter se samo v njih po kopanju več ne smejo sprehajati spet domov. Nadzornikom je strogo naročeno, naj vsakega odločno spode, ki pride v kopališče v sami kopalni obleki. Seveda bo stráža tudi vsakega, ki bi ga v kopališču ali okolišču zalotila v sami kopalni obleki, takoj zagrabil, da se ne izmuzne kazni.

Seveda velja ta prepoved tudi letos za prav vsa mestna občina ljubljanska in za vsa javna kopališča.

Tudi v otroškem paradižu v Tivoliju se nekateri zgražajo, ker se je menda že primerilo, da so tudi večji, morda celo šolski otroci bredli brez kopalne obleke po studenčku in bazenu. Otroci so pač kopalne obleke najbrž pozabili doma, ob studenčku in brodišču se pa nikakor niso mogli premagati ter se slekli in šli v vodo, kar tako kot najnežnejši drobiž, saj taki srčkanim angelčkom enaki otroci s svojo nedolžno goloto pač ne morejo zbujati pohujšanja.

Da se večji deci, zlasti pa šolskim otrokom ne bo treba bati strogih mamc, če bi prišli domov v mokri in umazani obleki, morajo pač že doma pod obleko obleči tudi »kopalk«. Posebno pa prosimo mamice, naj svojim otrokom dajo kopalne obleke s seboj, kadar njih ljubljenski gredo v Tivoli v svoj paradiž.

Mestno županstvo se rado priključuje vsem prizadevanjem za chránitev in tudi za poglobljenje morale ter zato prosa vsa naša javnost, naj upošteva zahteve morale ter do skrajnosti varuje dostojnost, posebno tudi pri kopanju in sončenju v javnih kopališčih.

OKOLI

Berač: »Prosim, podarite mi rožnivenec, rad bi šel v cerkev, da bi molil za vas.« Ko je začel govoriti, je nadaljeval: »Prosim še kakšno obleko, saj vidite, da tako razcapan ne morem v cerkev.«

NASPROTEN VPLIV

Žena: »Kadar mislim na nov kožuh, čutim tako prijetno toplino!«
Mož: »Kadar mislim na račun, čutim mrzle valove po vsem životu!«

Cestna dela in popravila

Ljubljana, 23. julija

Od začetka pomladi se vrše po vseh koncih našega mesta večja in manjša cestna dela odnosno popravila. Med večja cestna dela spadajo ureditev podaljšanja Šubičeve ulice in Muzejske ulice, obnovitev betonskega cestišča Pražakove ulice, ureditev še netlakovanega cestišča Emonske ceste na odseku od Aškerčeve do Cizrove ceste do Gradašice, ureditev cestišča Rimske ceste na odseku od Gradišča do Napoleonovega trga itd. Med manjša dela pa spadajo stalna popravila sproti obrabljenih cestišč, čiščenje kanalov in požarnikov, treljenje nadležne trave, pometanje prahu in odstranjevanje blata, urejevanje hodnikov za pešce in obnavljanje kamnitih robnikov. V zadnjem času so bile popravljene ali obnovljene tudi mnoge podcestne napeljave. Prav tako stalno popravljajo tramvajske proge. Popravili so magnetne kretne in proge same na odsekih, ki so bili najbolj prizadeti. Tramvajske proge popravljajo večinoma podnevi, le težja dela opravljajo ponoči, da ni promet prepuščen oviran.

Cestno nadzorstvo torej skrbi za ulice, ceste in trge, zlasti za tiste, ki so v ožjem in širšem središču, uprava cestne železnice pa za svoje omrežje. Kljub temu pa je še zmeraj mnogo ulic in cest neurejenih, zlasti v predmestju. Tam bo treba obrobiti še lepo število hodnikov za pešce, urediti mnogo cestišč, podcestnih napeljav, odtoke vode v deževnih dneh. Trava sila povsod na dan in ponekod so cestišča in pločniki posuti s tako ostrim kamenjem, da kaj kmalu izrabijo ne preveč trpežne podplate. Pri posipanju cestišč in hodnikov bi morali v mejah možnosti izbirati boljše snov in potem poskrbeti, da bi parni valj dvakrat, trikrat šel čez komaj posute odseke. Je že res, da tudi človeški podplati ugledajo in utrdijo še tako hrupavo pot, toda valjar opravi to delo hitreje in boljše.

Iz pokrajine Trieste

— Ljudsko gibanje. Dne 20. julija je bilo v Triestu 14 rojstev, 10 smrtnih primerov in 4 poroke.

— Demografska slika. V juniju je bilo v triestinski pokrajini 390 rojstev, 341 smrtnih primerov in 49 porok. V samem Triestu je bilo 275 rojstev, 243 smrtnih primerov in 32 porok, v ostalih krajih pokrajine pa 115 rojstev, 98 smrtnih primerov in 17 porok.

— Ponesrečenci. 71-letna Ivana Ronzat iz ulice Gambini 5 si je pri padcu po stopnicah zlomila desno nogo. Po levici se je poročal s steklenico 26-letni delavec Mario Derin iz ulice Medija 7. Pri delu se je ponesrečil 17-letni delavec Bernardin Englaro iz drevoreda Regina Elena 79. Po desnici se je ranil med delom v strojnem obratu S. Andrea 15-letni strugar Aldo Kermac. Pletenka je padla na glavo 81-letni gospodinjini Antoniji iz ulice S. Giorgio 1. Ima poškodbe na glavi. Ponesrečenci so se zatekli v triestinsko bolnišnico.

Pameten pes

Ljubljana, 23. julija

Prebivalci Stana in doma imajo prihranjen opazovati velikega psa, ki je tudi iz tega okraja doma ter dela čast že itak velikemu ugledu, ki ga uživa pasji rod po svetu zlasti pa med ljudmi, kar je upravičeno. Če to krasen hrt, vitek in visok, skoraj črn, nenavadno mehke dlake. Lastnik ga skoraj vsak dan vodi na sprehod po Stanu in domu in okolici, zlasti po travnikih in samotnejših kotičkih, kar mu očitno zelo ugaja. To dokazuje že dejstvo, da veselo vleče vrvico, na katero je privezan, in sili svojega gospodarja, da bi stopil hitreje. Oni dan pa je gospodar lepega hrtu vodil na sprehod tudi svojega sinčka, ki je šel nedavno shoditi, da je šel negotov v nogah, in pomeni zanj prehod čez Tržaško cesto najmanj toliko kakor prekomorniku »Nornandij« pot iz Evrope do Amerike.

Otroci so seveda veliki prijatelji psov, zlasti lepih in pridnih, zato si je tudi ta malček začel, da bi smel voditi hrtu za vrvico. Pametni pes se je takoj znašel v novem položaju in ni več vlekel za vrvico, kakor da bi vedel, da bi otroka lahko podrl. Izredno pozornost od svojega malega vodnika pa je pes še povečal, ko sta krenila čez široko Tržaško cesto za gospodarjem. Pes je gledal malčka, kako hodi in pazi, da ne bi potegnil za vrvico. Na prvi pogled ni bilo mogoče ugotoviti, ali vodi otrok psa ali pes otroka. Ko sta srečno prišla čez široko cesto, sta otrok in pes prav tako počasi in enako previd-

no nadaljevala pot z gospodarjem proti domu.

Tak pes bi bil lahko za vzgled mnogim ljudem, ki neprevidno in lahkomišelnost ravna z otroki, jih silijo h prehitri hoji, neusmiljeno vlečejo za nežne in odporne ročice in sploh brezobzirno ravna z njimi.

Spodnja štajerska

— Novi grobovi. V Studenčih pri Mariboru je umrla žena železniškega vpo-kojenca Marija Kaiser, stara 50 let. Na Polzeja je umrla žena pletilnega mojstra Leopoldina Šetor, roj. Podveržič, stara 47 let. V Podvinčih je umrl Stanislav Arnož, star 14 let, v Spod. Brežicah Andrej Cizerl, star 37 let, v Spuhli Franc Kolarič, star 68 let, pri Sv. Bolvenku v Slov. goricah Jože Smeršič star 45 let.

— Počastitev treh mater. V okviru velikega zborovanja krajevne skupine 80. stanj so bile odlikovane še tri matere in sicer M. Jakel z zlatim, A. Paunik s srebrnim, I. Dobnik pa z bronastim križcem.

— Odlikovanje. Dobrovoljec nekakega nemškega lovškega polka Emil Verdnik iz Šoštanja je bil odlikovan za hrabrost na vzhodnem bojišču z železnim križcem II. stopnje. Enako odlikovanje je dobil tudi Ftujan Josip Bombek.

— Graški umetniki v Mariboru. Melodije iz zvočnih filmov in operet so na sporedno pesteru večera, ki bo prirejen v nedeljo 25. odnosno v ponedeljek 26. t. m. v veliki dvorani štajerskega Heimabunda v Mariboru. Poleg znanih umetnikov graške opere nastopita tudi balet in japonska solo plesalka Marion Iguchi.

— Tečaj ročnih del v Ptuj. Po zaključku šolskega leta je bilo prirejeno v Ptuj 7 dnevno teoretično in praktično šolanje za učiteljice, ki so se temeljito seznanile z ročnimi deli, da bodo lahko jeseni s tem večjim uspehom poučevale ta predmet. Poučevala je strokovna učiteljica Ladstatterjeva. Ob zaključku je bila prirejena razstava ročnih del, na kateri je bila povdarjena praktična stran. Šolanja so se udeležile učiteljice iz vseh šol ptujskega okrožja.

— Zaščita mladine. Nemška policijska naredba o zaščiti mladine z dne 10. julija 1943. je bila razširjena tudi na Spodnjo štajersko. V pretežni večini primerov vzgajajo svoje otroke dobro že starši, tako da policijska zaščita mladine ni potrebna. Pač je pa potrebna tam, kjer mladina ni deležna dobre vzgoje. Razne prepovedi, ki jih obsega policijska naredba, veljajo za fante in dekleta do 18. leta. Mnoge določbe delajo razliko med mladoletnimi izpod 16 let ter fanti in dekleti od 16. do 18. leta. Mladini izpod 16 let je prepovedano zahajati v gostilne brez spremstva vzgojiteljev ali njihovih pooblaščenec. Za mladino od 16 do 18. leta velja prepoved šole po 21. uri. Prej je lahko mladina zahajala v kino brez spremstva odraslih do 21. ure, glede na začetek ali konec predstave, zdaj pa velja prepoved za vse predstave, ki se končajo ob 21. uri. Alkohol in kaja sta mladoletnim po novi naredbi tudi prepovedana. Za mladino od 16. do 18. leta se nanaša prepoved samo na žganje, za mladoletne izpod 16 let pa tudi na vse druge alkoholne pijače.

— Ljutomerčanke v Murecku. V nedeljo je posetila Mureck voditeljica ženskega urada ljubumerskega okraja Bouvier s svojimi sodelavkami. Ljutomerčanke so bile prisrčno sprejete in v Murecku so navezale tesne stike z ženstvom sosednjega okrožja.

— Strela zarezila požar. V Gaberku pri Šoštanju je tresčilo v gospodarsko poslopje posestnika Kranica. Pospelje je pogorelo. Požar se je razširil tudi na sosedno sta'o, iz katere so pa živino še pravočasno rešili.

— Mariborska mladina v Deutschlandsbergu. Pod vodstvom dr. Manfreda Krebas je nastopila mariborska mladina v soboto v Deutschlandsbergu. Spored je obsegal petje, telovadne točke in ples.

Stanovanje v grobnici

Grob ar v Götterburgu je večkrat ponot na pokopališču opazil sumljivo postavbo. Misli je, da vidi strahove in obrnil se je na policijo. Tam je povedal, da prihaja duh iz zapuščene grobnice, zgrajene v obliki kapelice. Prikazen sta videla tudi njegov sin in hči. Policija je nekake večera obkloplila pokopališče in »duhe« je takoj dvignil roke, čim so ga redarji pozvali, naj obstane. Izkazalo se je, da gre za nezaposlenega delavca, ki ni imel stanovanja, pa se je zatekel v zapuščeno grobnico, kamor je hodil prenočevati.

Prodaja mesa na odrezek „112“

Pokrajinski Prehranjevalni zavod sporoča, da bodo v soboto 24. julija t. l. potrošniki lahko dobili pri svojih običajnih mesarjih proti odzemu odrezka »112« juljskih živilskih naznaki, izdanih od Mestnega poglavarstva v Ljubljani.

100 g govejega mesa.
Delitev se bo pričela ob 7. uri.

Beležnica

KOLENDAR

Danes: Petek, 23. julija: Apolinar.

DANAŠNJE PRIREDITVE

Kino Matica: Ne vprašaj, kaj sem bila.
Kino Sloga: Vražje dekle.
Kino Union: Noč po operi.

DEZURNE LEKARNE

Danes: Mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9; Ramor, Miklošičeva cesta 20; Murmayer, Sv. Petra cesta 78.

GLEDALIŠČE

OPERA

Petek, 23. jul.: Zaprt.

Sobota, 24. jul.: 19. Mrtve oči. Red Sre-
da.

Nedelja, 25. jul., ob 19.: Traviat. Gosto-

vanje Zlate Gjungenčeve, članice beo-

grajske Opere. Izven. Cene od 35 lir

navzdol

Eugen D'Albert: »Mrtve oči. Opera v

enem dejanju s prologom. Libreto: H. H.

Ewers in M. Henry, prevod N. Štrifot.

Osebe: pastir — Banovec, kosce — Dolni-

čar, pastirček — Stritarjeva, Arzenij, rim-

ski poslanec v Jeruzalemu — Primožič,

Myrtocle, njegova žena — Heybalova, Ar-

zino, njena služabnica — Poljanarjeva,

Galba, rimski stotnik — Anžlovar, Mari-

ja Magdalena — Golobova, Rut — Kar-

lovecva, Ester — Ramsakova, Sara —

Šturmov, Dirigent: Samo Hubad, režiser:

C. Debevec, zborovodja: R. Simoniti, na-

črti za inscenacijo po zamisli režiserja:

ing. arch. S. Rohman, načrti za kostu-

me: J. Vilfanova.

Gostovanje Zlate Gjungenčeve, prima-

dane beogradske Opere. V nedeljo bo pela

naslovno partijo v Verdijevi »Traviati«

(ki bo edina predstava te opere v letošnji

sezon), razen tega bo nastopila kot »Ma-

dame Butterfly« v sredo 28. in v soboto

31. t. m. Opazujemo na gostovanje te pri-

ljubljene umetnice in na omejeno število

sedežev, ki je na razpolago za predstavi

»Madame Butterfly«, ker je obakrat za

abonma. Le nedeljska »Traviata« je izven

abonmaja.

Operna sezona se zaključuje v soboto 31.

Julija.

Nazadovanje števila porodov

v Angliji

»Daily Telegraph« poroča, da je notra-

nji minister Morrison izjavil: Vedno bolj

se kaže, da preti Angliji resna nevarnost

v pogledu nazadovanja števila porodov.

Anglika in Wales šteta zdaj 41 milijonov

prebivalcev in število porodov je ostalo

isto kakor leta 1876, ko sta imeli samo

24 milijonov prebivalcev. Med burško vojno

je bilo na Angliškem in v Walesu 1

milijon 500.000 otrok več kakor zdaj. Če

ne bo nobenih izprememb, bo ob koncu

našega stoletja samo še polovico toliko

prebivalcev na Angliškem in v Walesu ka-

kor zdaj in od tedaj jih bo skoraj polovica

starih nad 60 let. Tako izumira narod in

če ne bomo nčesar ukrenili proti temu,

bodo ostali vsi naši lepi načrti glede obno-

ve samo prijetne sanje. Začeti moramo že

zdaj in družini moramo posvečati mnogo

več pozornosti kakor doslej. Mislimo mora-

mo na one čase, ko je imela vsaka družina

tri ali štiri pa tudi pet ali šest otrok.

Največji nemški veterani mlin

Nemčija ima v svojih vzhodnih pokraji-

nah mnogo veterani mlinov. Tam je zelo

vetrovno, ker prihajajo vetrovi od morja,

preko nižin. Nemčija pa nima samo naj-

več vetrov na mlin, temveč tudi največje.

Največji stoji v Aurichu in v njem še vedno

meleje okoliškimi kmetom žito. Mlin je

visok 35 m. Krila so pa dolga po 25 m

in široka nad 2 m. Seveda so tudi temu

primerno težka. Tako močan kakor krila

je tudi velik valjar, ki prenaša silo vetra

na mlinске kamne. Izdelan je iz enega sa-

mege hrastovega debla in meri v premeru

nad en meter. Mlin ima 5 nadstropij. Mlin

ima svoji velikosti odgovarjajočo moč in

sicer 50 do 70 HP. S tem se že da mleti

žito.

Gos prenese najhujši mráz

Na Norveškem so se učenjaki zanimali,

Umetnost, šport in vojna

Zanimiva izvajanja slikarja Mitje Šviglja o vprašanju, ki doslej ni odjeknilo med našimi upodabljalnimi umetniki

Ljubljana, 23. julija. Kdor se za upodabljalno in oblikovno umetnost pri nas zanima, je nedvomno opazil, da naši umetniki, razen redkih izjem, sportnih motivov ne obdelujejo. In vendar je prav na tem polju za ostro umetnikovo oko toliko zanimive in hvaležne snovi. Kako visoko so stari Grki pojmovali sport in vse, kar je bilo z njim zvezi, najbolj zgovorno dokazuje njihove dovršene plastike, še danes nenadkriljive. Pa tudi drugi narodi v preteklosti in sedanjosti imajo mnogo upodabljalcev in oblikovalcev, ki so se posvetili obdelavi najrazličnejših sportnih motivov.

Pri nas se je v večjem obsegu posvetil slikanju sportnih motivov mladi inž. M. Mitja Švigelj, akad. kipar France Gorše pa je presenetil z odličnimi plastikami, ki prikazujejo nekatere panoge sporta. France Gorše je nekaj zanimivih misli o sportu in umetnosti že izjavil na tem mestu, nič manj zanimiva pa niso izvajanja mladega slikarja Šviglja. Iz razgovora, ki sem ga imel z njim, posnemam:

Motiv sporta v upodabljalni umetnosti je pri nas vsekakor precej nov, je pa sicer tako v umetnostni zgodovini kakor v sodobni umetnosti drugih narodov povsem običajna pojava ter zavzema kot motiv skoraj prav tako obširno mesto kakor vsi drugi različni motivi. Ni torej razprave o tem, ali daje dovolj primerno podlago za umetniško upodabljanje, res pa je, da je bil pri nas do sedaj prav malo upoštevan. Vzroka temu je nedvomno iskati v osebnih odnosih umetnikov do izvestnega objekta ali motiva, po drugi strani pa morda tudi zaradi še prerahle zveze našega vsakdanjega življenja s sportom samim. Povsod drugje je sport že na solah obvezen predmet (v nasprotju z našo povsem zastarelo solsko telovadbo) ter so zato na solah primerne sportne naprave. Razna večja podjetja, državna ali zasebna, nadalje velika javna kopališča itd. Imajo vsa prav tako na razpolago velike sportne prostore in naprave. Sport je torej tam mnogo bolj neposredno zvezan z vsakdanjim življenjem kakor pri nas. Brez dvoma so v našem ožjem življenju sportniki precej ločeni od vsakdanjega dejanja in nehanja ter imajo le svoj določen, razmeroma majhen krog zanimivih se gledalcev na prireditvah. Le nekatere panoge sporta so pri nas splošno znane, predvsem smučanje in planinarstvo kakor tudi — brez točnih sportnih oblik — kopanje. Vse to pa šele izza komaj nekaj desetletij! A vendar so ti splošno znani sporti že vplivali na našo upodabljalno umetnost, da so se pojavili razni manjši ali večji sportni motivi v slikarstvu in kiparstvu. Predvsem iz kopanja, ki ima mnogo možnosti povezanosti s pokrajino, kakor je to primer tudi pri smučanju in planinarstvu. V kiparstvu pa je sportni motiv popolnoma navezan sam nase ter moremo pri nas v tem pogledu zaslediti le prav redke upodobitve.

V prvih momentih svojih upodabljalnih poskusov, kolikor so nam znani po izkopanih, je zgodnji umetnik že upodabljal motiv človeka v borbi z živaljo (lov), kakor tudi v boju s sočlovekom (borba). Lo. kostreli in metalci kopja so med prvimi takimi upodobitvami. Čim bolj pa sta se razvili kultura in umetnost, čim bolj je človekovo vsakdanje dejanje in nehanje zadobilo širše polje kakor pa samo tisto za obstanek in razvoj, tem bolj je sport v umetnosti zavzemal vse večji vpliv. Jasno pa je, da se je sport pojavljal v umetnosti predvsem tam in ob tistih časih, ko je zavzemal tudi sicer v življenju svojo splošno veljavo. Ta motiv sam po sebi v umetnosti torej ni prav nič neobičajen ter je v današnjem času celo zelo v razmahu. Njegov izvir ni torej v sporedu, temveč v vsakdanji podanosti. Za upodabljalnega umetnika more biti torej prav tako zanimiv motiv kakor vsak drug. Jasno pa je, da zanima le peščice, kakor tudi sicer moremo ugotoviti individualno zanimanje za določene motive (n. pr. pokrajina, portret, tihožiti, figurale kompozicije).

Če je torej sport umetnosti motiv kakor vsak drug, je jasno, da umetnost išče v njem izraza »po svoje«. Ne gre tu nikakor za neko ozkostransko prikazovanje sportnega dogodka po vseh pravilih sporta. Ni dvoma, da se bo umetnik skušal temu čim bolj približati. Toda tisto, kar ga umetniško predvsem zanima, je mnogo-krat daleč od dejanskega sportnega momenta. To lahko gospodovno zasleduje, mo skozi ves razvoj in zgodovino sportne-

ga upodabljanja. Je pa tudi ta točka — očitno — večni spor med sportniki in upodabljalci. Otipljiv izraz je ta spor dobil pred leti v neki znani umetnostni reviji, ko je nekdo iz sportnih krogov priobčil članek, prav za prav obtožbo na naslov umetnikov, da sporta ne upodablja pravilno, in torej predvsem ne takrat, ko sportnika najbolj zanima — to je na višku sportnega momenta, ko gre za dejansko odločitev sportne zmogljivosti. Tako, da bi bil sport pravilno prikazan, in tako, da bi bila umetnost, ki prikazuje sport, tudi pravilno razumljiva sportnikom samim. Temu »sporedu« je sledil odgovor iz kroga zanimajočih se umetnikov, ki je pojasnil pravilno gledanje na ta motiv predvsem v njegovi splošnosti, pri čemer je motiv kot spored nujno podrejen hotenju in izrazu estetske upodobitve. Ta smer — po tisti razpravi — naj velja tudi takrat, kadar so umetniške upodobitve celo namenjene sportnemu okviru, n. pr. plastike na sportnih stadijih. Ne moremo si n. pr. predstaviti vrste skulptur, ki naj obkrožajo določen, arhitektonsko urejen sportni prostor, pa vse te skulpture skalejo, mečejo, se pretegujejo, napenjajo, in lomijo. Tako upodobitev sporta bi v tem primeru vplivala vsekakor groteskno, še zdaleka pa seveda ne monumentalno. Sportnikova zbranstvo pred sportnim dejanjem, njegovo bodisi anatomsko, bodisi medsebojno uravnoteženo telo in duh, njegova sproščenost po sportnem dejanju, skratka vse njegovo življenje, izživljanje v okviru sporta sploh, more dati umetniku mnogo več za upodabljanje zanimive snovi kakor pa trenutek sportnega viška, ki je sam po sebi prav za prav samo še telesan, hipen, celo samo še mehaničen rezultat vse predhodne zbranstvi, zaleta in napona vseh sil. Zato bomo skozi vse čase sportnega upodabljanja zasledili le prav malo število onih upodobitev, ki prikazujejo močno razgiban višek sportnega momenta. In to prav tako in predvsem tudi v antiki! Dosednja pa je celo takrat prikazan vedno le trenutek pred dejanskim sportnim momentom. Umetnost, ki upodablja sport, torej nima namena, prikazati strokovno fotografijo boljše ali slabše izvedenega sportnega giba, temveč išče v sportu prav tako vso tisto poezijo kakor v slehernem drugem mestu. Seveda pa s tem ni rečeno, da bi morale biti sploh izločene upodobitve sportnih viškov, toda te niso glavni namen. Lahko pa so mnogo-krat program (n. pr. freske ali mozaiki v določenih sportnih prostorih).

Pred sedanjo vojno so bile prirejane v raznih državah, še posebej pa ob priliki olimpijad, velike mednarodne razstave s sportnimi motivi, kjer so bila mnogokrat razstavljena tudi z umetnostnega vidika popolnoma nova in zanimiva dela. Vojna je seveda nadaljnji vpogled v razvoj te smeri sodobne upodabljalne umetnosti precej zavrla, kakor je sploh v mnogočem zavrla sportno udejstvovanje samo, ki je na široko predpogoj za razmah tega motiva v umetnosti. Kakor zvečine svobodna umetnost v vojni bolj ali manj počiva, tadasi je to pravilo, ki ne drži vedno! Večina sportnikov je morala zamenjati igri-

šče z drugimi polji udejstvovanja. In pri umetniku, kakor tudi sicer, pri ljudeh pač prevladujejo drugačni motivi in vplivi... Ni dvoma pa, da bodo v upodabljalni umetnosti motivi iz sportnega življenja zavzeli še zelo pomemben obseg, kolikor bolj se bo sport v čisti ali splošni obliki sčasoma vse bolj uveljavljal v vsakdanjem življenju, dejanju in nehanju ožjih in širših skupin človeka današnjega časa in bližnje bodočnosti.

Kar se tiče sportnih motivov v upodabljalni umetnosti na eni in občinstva na drugi strani je jasno, da se za zanimajo zaenkrat samo tisti, ki imajo tudi sicer kakršno koli osebno zvezo s sportom. Ta smer motivov tako zaenkrat še ne more najti tal v splošnem zanimanju, ter razumljivo ne more zavzeti mesta, kakor ga imajo drugi motivi slikarstva in kiparstva. Večinoma lahko tudi v zgodovini umetnosti najdemo sportne motive predvsem pri javnih napravah in zgradbah, malokdaj v zasebnih zbirkah. Iz posebnosti tega motiva že nujno izhaja njegova ožje določena možnost uveljavljanja. Ni dvoma pa, da se bodo v upodabljalni umetnosti bližnje bodočnosti ta motiv zelo uveljavljal iz dveh vidikov. Prvič bolj »notranje« kot podlaga figuralnim kompozicijam. Le-te so v zadnjem času dokaj izginile s površja. Po preobčutju takih del je izza renesanse in baroka, pa še celo v dobi klasicizma in romantike, ko so začele te kompozicije zavzemati utrudljivo vsakdanjost, se je umetnost z impresionizmom vse bolj razvivala v svežem in vseh barv polnem ozračju proste prirode. Morala je zadihati svobodno iz že preveč zastarelo pobarvane romantike. Figuralna kompozicija se je znašla le še tu pa tam v čisto svobodnem motivu nekaterih ljudi v prirodi. Zgodovinske figuralne kompozicije, pred določenimi umetniki, tako rekoč velika moda, so v novejšem času, lahko rečemo, skorajda izginile, ter pri upodabljalnih umetnikih ne najdemo posebnega zanimanja. Če pa se tudi v zgodnjem impresionizmu tu in tam pojavljajo sportni motivi. Tako bo letá, čeprav v bodoče morda bolj v dekorativnem smislu, kakor figuralna kompozicija večjega koncepta sploh — po naših današnjih pojmih — zavzel v teh kompozicijah nedvomno važno mesto, pač kot logično najbolj podana in življenjsko najbližja snov figuralnim kompozicijam. — Drugič, prav v zvezi s tem, bo ta motiv in kompozicije potrebovala arhitektura bližnje bodočnosti pri svojih stvaritvah izrečno sportnega, kakor tudi splošno sportnega značaja (na primer kopališča itd.). To še celo, ker je morda možno govoriti o vidikih dekorativne note v bližnjem razvoju uporabljajoče umetnosti, prav gotovo pa o monumentalni potrebi.

Vsekakor je torej gotovo, da se bo upodobljeni motiv sporta vse bolj uveljavljal in razmahnil, kolikor bolj bo tudi sport sam zjel široke plasti ljudstva in postal integralni del ljudskega življenja. Kot motiv umetnikom pa bo zadobil vse večje veljavo — ne samo kot čisto umetniški motiv, temveč tudi kot motiv novega človeka, polnega moči in svežih sil v luči sonca in okviru pravega sporta.

75 milijonov vreč kave so uničili

Težke posledice izpada evropskih tržišč — Bombažne plantaže namesto kavnih

V mirnem času je znašala svetovna potrošnja kave okrog 23 milijonov vreč, pridelak pa približno 33 milijonov vreč, tako da je bilo vsako leto 10 milijonov vreč kave preveč. Do leta 1937, so šli ti presežki skoraj izključno na račun Brazilijske, ki je pridelala na leto nad 22 milijonov vreč kave, dočim jo je prodala le redko nad 12 milijonov vreč. Od tega leta je skušala Brazilijska spraviti v promet čim več kave ne glede na cene. Že prej je segla po raznih ukrepih, da bi omilila vedno občutnejšo krizo v tej važni panogi narodnega gospodarstva. Tako je bilo pridelovanje kave omejeno, mnogo kave so pometali v morje ali pa jo porabili za kurivo, mnogo so jo tudi spravili v skladišča, toda vse to ni nič pomagalo. V kampanji 1938-39 je iz-

vozila Brazilijska 16.300.000 vreč kave, v kampanji 1939-40 pa 15.090.000. Ta izvozna politika je pa povzročila med južno in srednjeameriškim pridelovalci kave težkoc. Vojni dogodki v Evropi so pa še bolj zamotali problem brazilske kave.

Položaj se je nekoliko zboljšal, ko je bila leta 1940 sklenjena mednarodna pogodba glede kave. Glede tega so se Združene države zavezale prevzeti vsako leto 15.900.000 vreč kave po 60 kg, dočim so jemala prejšnja leta iz Južne Amerike največ 13 do 14 milijonov vreč. Pogodba je imela za udeležence to prednost, da je izključevala svetovno konkurenco. Toda vprašanje presežkov kave ni uredila. Združene države so sicer kupovale več kave v Braziliji, poleg tega se je pa pripravljala

Ceremonija na krovu velike italijanske pomorske edince ob podelitvi odlikovanj mornarjem

ustanovitev posebnega zavoda, ki bi spravljali presežke kave za poznejši izvoz v Evropo. Toda po začetni sezoni v lanskem letu so se zelo poslabšali možnosti izgledi za izvoz kave zaradi pomanjkanja ladij. Dočim so jemala USA v prvem letu veljavnosti panameriške pogodbe okrog 30% južnoameriške kave preko normale in po tem bi bil v aprilu 1942 kontingent skrčen na 75% onega iz leta 1941, je prišlo lani 1. septembra novo skrčenje na 65%. Temu se je pa pridružila še odredba, da se sme kava prevažati z ladjami samo, če je bilo prej izdano uvozno dovoljenje.

Tako je nastal na južnoameriškem trgu znova težak položaj in USA so morale seči po zaščitnih ukrepih, da bi se preprečil finančni polom držav, kjer se prideluje največ kave. Z Brazilijo je bila sklenjena pogodba, po kateri so se USA zavezale prevzeti do septembra 1943 750 milijonov kg kave za 154 milijonov dolarjev. V tej količini je zapopadeno tudi 3.000.000 vreč kave iz zadnje letine. Toda Braziliji je še vedno ostalo 4.000.000 vreč kave iz stalnih zalog. Ker Združene države ne morejo odpeljati iz Brazilije kave zaradi pomanjkanja ladij, jo morajo brazilski izvozniki vskladiščiti, da bi se ne pokvarila.

Letošnja letina kave bo v Južni in Srednji Ameriki po količini pod normalo. Na konferenci zastopnikov kavo pridelujočih držav pod predsedstvom brazilskega zveznega finančnega ministra je bilo sklenjeno, vzeti s trga 50% letošnjega pridelka kave, da se ohrani na njem ravnotežje. Zakon o tem naj bi ostal v veljavi dve leti. Doselej je bilo uničenih 75 milijonov vreč brazilske kave. Kljub vsem poskusom brazilskega farmarskega gospodarstva, preusmeriti kavno kulturo sistematično na pridelovanje bombaža, je ostala večina pri pridelovanju kave. USA ne morejo rešiti problema s kavo pridelujočih južnoameriških držav. Kajti 40% kave iz Južne Amerike je šlo v mirnem času v Evropo. Gospodarski strokovnjaki vidijo v odtegnitvi 50% letošnjega pridelka kave trgu dokaz, kako močno vpliva na to važno panogo brazilskega narodnega gospodarstva dejstvo, da je evropski trg odpadel.

Rumunija skrbi za stare ljudi

Zaradi naraščanja cen je bila rumunska vlada zadnja leta večkrat prisiljena zvišati starostne pokojnine in invalidnine, da bi omogočila državnim nameščencem v okviru možnosti znosno življenje na stara leta. Obenem se je pokazala v tem času potreba po enotni zakonodaji v pogledu pokojnin in invalidnin. To novo zakonodajo je bilo treba prilagoditi temeljem rumunske socialne politike.

Zato je izdala vlada nov zakon o državnih upokojevcih in invalidih. Z njim je bil na novo urejen vse tehnični aparat pokojninskega zavarovanja v okviru finančnega ministrstva. Od 5. decembra 1940 so bile v Rumuniji vse pokojnine in pokojninske doklade zvišane povprečno za 100%. Zato se je moral državni proračun zvišati za dobre 4 milijarde lej. Poleg tega so pa prejemali zadnja leta v Rumuniji podpore tudi nekateri stari ljudje, za kar se je po-

rabilo mesečno 20.000 lej. Zenske v državsluži imajo pravico do pokojnine z 52. letom, dočim velja v splošnem načelo, da mora imeti državni uslužbenec 35 službenih let, da si pridobi pravico do pokojnine. Nova je določba, da bo v bodoče upokojitve tako za državno kakor za prizadeta državnega uslužbenca fakultativna.

Portugalske železnice najudobnejše

Na progi Lisabon-Porto vozijo najmodernejši in najudobnejši vlaki kar jih pozna svet. Vagoni so izdelani iz lahke kovine in celo kupeji III. razreda so opremljeni tako lepo in udobno, kakor niso niti kupeji I. razreda v drugih državah. Sedeži so zelo udobni in v kupejih III. razreda so potnikom na razpolago celo mizice, da lahko med vožnjo celo jedo ali pišeje. Za vsak primer je v vlaku vedno pripravljena nekaj rezervnih mizic, če je naval na vlak velik. Potovanje s takimi vlaki je seveda zelo prijetno. Vidi se, da polaga uprava portugalskih železnice veliko pozornost na to, da ustreže potnikom v vsakem pogledu. Zato je pa tudi železniški promet zelo živahen. Na glavnih progah vozi vedno dovolj brzih in ekspresnih viakov, peodina mesta so pa povezana med seboj z lokalnimi programi, po katerih vozijo vlaki tako pogosto kakor pri nas tramvaj.

Čudne borze

Motil bi se, kdor bi mislil, da so na svetu samo denarne in blagovne borze. Nekatere borze se pečajo s čisto drugačnimi posli. V Frankfurtu a.M. imajo borzo hroščev in metuljev, ki posluje vsako leto samo 10 dni. Stara je že 46 let in za njo se zanima vsa Nemčija. Ljubitelji žuželk zamenjavajo na njej razne hrošče in metulje. Na to borzo pridejo najlepši primerki iz bogatih zbirk. V Utrechtu na Nizozemskem so pa imeli do začetka sedanjega vojne borzo rož odnosno semen, ki je poslovala štirikrat v letu, in sicer po 15 dni. Na njo so prihajali trgovci iz vse Evrope, da so zamenjavali seme redkih rož. V Madridu so imeli več let borzo tobaka, v Parizu pa borzo razglednic. Tudi ti dve borzi sta bili znani po vsem svetu.

Opazovanje življenja mravelj

V Argentini je zelo razširjena trgovina s tako imenovanimi »mravljinimi palačami«. Gre za dve stekleni plošči, visoki po 1 m, pritrjeni druga kraj druge tako, da je med njima nekaj centimetrov prostora. Prostor med ploščama se napolni s prstjo, na katero natresejo mravelj. Skozi steklo lahko ljudje opazujejo zanimivo življenje mravelj. Lepo se vidi, kako kopljejo mravelje po zemlji rove, kako pokopujejo svoje mrlice, mravlji delajo in spi. Kakor na dalnjo vid človek pred seboj nehanje mravelj, ki lahko služijo človeku poleg čebelarja za zgled marljivosti.

V ZADREGI

Sodnik: »Zakaj ste poljubili gostilničarjevo hčerko?«
Obtoženec: »Tako prijazna je bila in tako dobro mi je postregla, pa si nisem upal dati napitnine!«

P. G. WODEHOUSE:

Mala Pepita

Humorističen roman

Ona, ki se je bila ta čas zagledala drugam, se je vzkipljivo obrnila k meni. Njeno obličje je bilo izgubilo prejšnji trdi izraz.

»Oh, Peter!« je vzkiplnila. »Kako mi je žal! Kako mi je žal!«

S tem mi je ponudila ugodno priliko, in jaz sem s popolnim pomanjkanjem viteštva, ki sem se ga malone še tisti mah skesal, neutegoma pograbil zanj. Toda duša mi je bila polna trpkobe, in trpkoba rada zavede človeka h klavrnemu ravnanju.

»Žal vam je?« sem se vlnjudo zavzel. »Česa neki?« Takoj sem videl, da se je ujevala v mojo zanko, kakor sem pričakoval.

»Tega... kar se je zgodilo.«

»Oh, draga Audrey! Vsaka druga na vašem mestu bi se bila takisto zmotila. Nikar čudež ni bil, da ste me imeli za razbojnika.«

»Ne, nisem mislila tega. Mislila sem tisto... pred petimi leti.«

Zasmejal sem se. V resnici me ni bilo volja, da bi se smejal, a posrečilo se mi je, in z zadovoljstvom sem videl, da je moj smeh dosegel svoj namen.

»Menda ne boste trdili, da si belite glavo zaradi tiste malenkosti?« sem odvrnil in spet udaril v smeh. Na moč prijazen in dobrodušen sem bil tistega jansarskega jutra.

Kratko trenutje, ko bi se bili mogli najini duši raznežiti druga nasproti drugi, je bilo minilo. V sinjih očeh ji je zažarela iskra, po kateri sem spoznal, da spet velja vojno stanje.

»Vedela sem, da vam ne gre, kdo ve kako do živga,« je odgovorila.

»Kaj hočete? Pet in dvajset let mi je bilo takrat, in s petindvajsetimi leti srce nerado poče.«

»Ne verjamem, da bi vaše sploh moglo počiti.«

»Ali je to poklon ali narobe.«

»Najbrže se vam zdi poklon; a jaz sem hotela samo reči, da v vas ni toliko človečnosti, da bi vam moglo zaradi česar si bodi počiti srce.«

»Aha, tako si torej zamišljate poklone?«

»Rekla sem, da najbrže vi tako mislite.«

»Čuden človek sem moral biti pred petimi leti, če sem vam zbudil ta vtis.«

»Prav res da.«

Govorila je zamišljeno, kakor bi se nebržno spominjala posebnosti kake nenavadne vrste žuželk. To zadržanje me je jezilo. Čeprav sem dobro vedel, kako nežen sem bil takrat, sem vendar še toliko visel na svojem starem jazu, da sem se čutil zadetega.

»Kakor je videti, sem se vam moral zdeti tiste čase pravi ljudožer, kaj ne?«

»Menda res.«

Spet je nastal kratek molk.

»Nisem vas hotela raniti v vaših čustvih,« je rekla nazadnje.

To je bilo v vsej stvari najbolj zoprno. Moj nastop je bil premišljeno nenapadljiv, čeprav sem imel namen, da jo užalim; toda v njenih besedah ni bilo hlabe. Očitno je imela takrat pravo grozo do mene še zdaj.

— in ne samo to: kakor je vse kazalo, jo je imela

»Časih ste bili zelo prijazen,« je nadaljevala: »tako pač... kadar vam je prišlo na misel.«

Če je bilo to najlepše, kar mi je vedela povedati, mi vsekako ni pela hvalc.

»Dovolj,« sem odvrnil, »nikar se ne prerekajva o tem, kakšen sem bil in kaj sem delal pred petimi leti. Kar koli sem takrat storil ali govoril, toliko drži, da ste mi ušli. Misliva rajši na sedanost. Kaj nama je zdaj storiti?«

»Reči hočete, da je ta položaj mučen?«

»Da.«

»Eden izmed naju bi moral po tem takem oditi,« je zamišljeno dodala.

»Tako je.«

»A jaz ne morem.«

»Jaz tudi ne.«

»Opravek imam tu.«

»Jaz seveda takisto.«

»Brezpogojno je treba, da ostanem.«

»To velja tudi zame.«

Za trenutek je ustavila oči na meni.

»Gospa Attwellova mi je rekla, da ste učitelj na tej šoli.«

»Da, pomožni učitelj, a le začasno. Toliko, da se naučim tega posla.«

Audrey se je nekoliko obotavljala, nato je rekla: »A čemu?«

»Zakaj se ne bi?«

»Ali... svojčas ste bili menda... premožni.«

»Zdaj se mi godi še boljše kakor takrat. Delam.«

Pomolčala je in spet nadaljevala:

»Seveda, potem je nemogoče, da bi odšli. Kaj ne, da ne morete?«

»Ne.«

»Jaz tudi ne.«

»Torej nama ne kaže drugega, kakor da ostaneva vkljub mučnemu položaju.«

»Zakaj mučnemu? Prejste ste sami rekli, da vam ne gre Bog si ga vedi kako do živga.«

»Točno. Ne glede na to, da sem zdaj zaročen.«

Audrey se je rahlo zdrnila. Ko je vnovič izpregovorila, je imela oči pobešene in konec stopala ji je kakor v zadregi črtal po pesku.

»Čestitam,« je rekla.

»Hvala.«

»Upam, da boste zelo srečni.«

»Prepričan sem.«

Spet se je pogreznila v molk. Na misel mi je prišlo, da imam zdaj, ko je docela poučena o mojih razmerah, pravico vprašati, kakšne so njene.

»A kako je naneslo, da ste tu?« sem začel.

»Oh, zgodba je precej dolga. Po moževi smrti...«